

Lisätiedot:

sosiaali- ja terveysjohtaja Ulla Tikkanen, puh. 050 355 3246
hallintopäällikkö Pilvi Kalliomaa, puh. 050 383 4260
kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh.050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

KH päätti kokouksessaan 25.1.2021 § 9 ottaa sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätöksen 21.1.2021 § 2 (Sopimus vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen organisoimisesta) käsiteltäväkseen kuntalain 92 §:n mukaisesti seuraavassa kokouksessaan 15.2.2020.

Asian tausta

Uusi liikennepalvelulaki astui voimaan 1.7.2018, mikä tarkoitti taksiliikenteen vapautumista kilpailulle. Lakiuudistuksen myötä kuljetuspalvelut on katsottava julkisiksi hankinnoiksi, joita koskee kilpailuttamisvelvoite.

Vammaispalvelulain (VPL) ja sosiaalihuoltolain (SHL) mukaisten kuljetusten tavoitteena on tuottaa kuljetuspalvelut niille henkilöille, jotka eivät pysty käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttomia vaikeuksia joko pitkäkestoisen sairauden tai vamman takia sekä vähävaraisille iäkkäille henkilöille, joilla on vaikeuksia julkisen joukkoliikenteen käytössä.

Oheismateriaalina on yhteenveto kuljetuspalvelukokonaisuudesta (vain kaupunginhallituksen jäsenille), jossa esitellään tarkemmin asian taustaa, sopimuskokonaisuutta, kustannuksia ja Kauniaisten vaihtoehtoja.

Oheismateriaalina lisäksi Kulkukeskuksen esittely ja kooste vastauksista toiminnasta esitettyihin väitteisiin (vain kaupunginhallituksen jäsenille).

Asian käsittely Kauniaisissa

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on 20.6.2018 § 38 päättänyt, että Kauniaisten kaupunki osallistuu Espoon kaupungin johdolla valmisteltavaan vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen yhteishankintaan. Tämän jälkeen valiokunta on hyväksynyt kuljetuspalvelujen toimintaohjeet 17.9.2019 § 54.

Sosiaali- ja terveysvaliokuntaa on informoitu hankinnan valmistelun etenemisestä ja asiaa on käsitelty 20.11.2018 § 71, 19.3.2019 § 25, 11.6.2019 § 36. 28.1.2020 § 3. Syksyn 2020 aikana kuntien välistä yhteistyösopimusta on käsitelty useaan otteeseen 7.10.2020 § 78, 27.10.2020 § 88, 11.11.2020 § 94, 16.12.2020 § 103. Myös Kauniaisten vammais- ja vanhusneuvosto ovat seuranneet valmistelun etenemistä ja omalta osaltaan antaneet lausuntoja valmistelun eri vaiheissa (aikajana kuljetuspalvelukäsittelyistä **oheismateriaalina**). Lisäksi Espoon kaupungin edustajat ovat olleet valiokunnassa selostamassa hankinnan valmistelua ja etenemistä useaan otteeseen.

Päätettävänä oleva yhteistyösopimus

Kuntien välisessä yhteistyösopimuksessa (**liitteenä**) tarkoituksena on sopia VPL/SHL-Kuljetuspalvelujen yhteisestä organisoimisesta kuntien kesken. Sopimuksella määritellään sopimusosapuolten välinen yhteistyö ja sen toteuttamisen Kulkukeskuksessa. Kulkukeskus on Espoon kaupungin organisaatiota ja Espoo vastaa Kulkukeskuksen toiminnasta (linkki Kulkukeskuksen verkkosivuille). Todettakoon, että yhteistyösopimuksella ei linjata osallistumisesta yhteishankintaan, sillä tämä päätös on tehty jo 20.6.2018.

Valiokunta päätti 21.1.2021 § 2 hyväksyä kuntien välisen yhteistyösopimuksen ja samalla valiokunta edellytti seuranta, huomion kiinnittämistä toiminnan eteenpäin viemiseen, säännönmukaista raportointia sekä asiakastytyväisyyden mittaamista. Valiokunta edellytti lisäksi, että sille tulee raportoida ensimmäisen kerran kaksi kuukautta toiminnan käynnistyttyä. Jäsenet Filppula, Lehtinen ja Limnell ilmoittivat päätökseen kirjallisen eriävän mielipiteensä.

Vammaisneuvoston puheenjohtaja Marketta Forsell sekä Espoon kaupungin logistiikkajohtaja Kari Sirviö osallistuvat kokoukseen.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus päättää pysyttää sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätöksen hyväksyä yhteistyösopimus eli päättää hyväksyä liitteenä olevan yhteistyösopimuksen liitteiden mukaisesti ja oikeuttaa sosiaalipalvelupäällikön allekirjoittamaan sopimuksen sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisluontoisia ja sisällöllisesti vähäisiä muutoksia.

Lisäksi kaupunginhallitus päättää pysyttää valiokunnan päätöksen seurannasta, toiminnan eteenpäin viemisestä, säännönmukaisesta raportoinnista ja asiakastytyväisyyden mittaamisesta. Valiokunnalle tulee raportoida ensimmäisen kerran kaksi kuukautta toiminnan käynnistyttyä.

.....

Espoon kaupungin logistiikkajohtaja Kari Sirviö sekä vammaisneuvoston puheenjohtaja Marketta Forsell pitivät kokouksen alussa omat esityksensä kuljetuspalveluista.

Keskustelun jälkeen puheenjohtajan ehdotus asian palauttamisesta valmisteluun seuraavien asioiden selvittämiseksi, hyväksyttiin yksimielisesti: selvitys sopimuksellisesta tilanteesta, mahdollisuuksista irtautua sopimuksesta, sekä palvelun järjestämisen vaihtoehdoista.

Päätös:

Asia palautettiin.

Liitteet:

Sopimus liitteineen

Oheismateriaali:

Yhteenvedo kuljetuspalvelukokonaisuudesta (Extranet)
Kulkukeskuksen esittely
Kooste vastauksista toiminnasta esitettyihin väitteisiin (Extranet)
Aikajana kuljetuspalvelukäsittelyistä

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 15.2.2021 palauttaa asian valmisteluun saadakseen selvityksen sopimuksellisesta tilanteesta, mahdollisuuksista irtautua sopimuksesta (p.o. sopimuksista), sekä palvelun järjestämisen vaihtoehtoista.

Oheismateriaalina on mainittu selvitys (vain kaupunginhallituksen jäsenille).

Asian edellisen käsittelyn jälkeen tilanne on sikäli muuttunut, että Korkein hallinto-oikeus on päättänyt olla myöntämättä valituslupaa Espoon kaupungille, minkä takia Markkinaoikeuden ratkaisu 274/20, jossa Espoon kaupunki veloitettiin kilpailuttamaan henkilö- ja materiaalikuljetusten välitys- ja hallintapalvelujen hankinnan uudelleen, jää pysyväksi.

Espoo on ilmoittanut aloittavansa valmistelut kuljetus- ja välitysoperaattorin uudesta hankinnasta. Kilpailutuksen valmistumiseen asti tämän hetkinen toimittaja toimii Kulkukeskuksen operaattorina väliaikaisella sopimuksella. Operaattorin uudelleen kilpailutus ei vaikuta asiakkaiden kuljetuspalveluun Kulkukeskuksessa, vaan äskettäin Espoossa käynnistetty palvelu jatkuu ennallaan.

Edellä mainitusta johtuen Espoo on pyytänyt yhteistyöhön jo kesällä 2018 mukaan tulleiden kuntien ilmoittamaan sille mahdollisimman pian (käytännössä viikon 10 aikana), ovatko mukana tässä uudessa väliaikaisessa sopimuksessa. Lisäksi tulee ennen uutta kilpailutusta ilmoittaa, onko kunta mukana myös uudessa kilpailutuksessa.

Kilpailutuksen aikatauluun vaikuttaa myös ns. Sote-paketin käsittely eduskunnassa ja ennen kilpailutusta Espoo tulee tekemään uuden markkinavuoropuhelun. On siis tällä hetkellä mahdollista liittyä vain väliaikaiseen välityspalvelusopimukseen ja päättää liittymisestä uuteen kilpailutukseen myöhemmin tämän vuoden aikana. Mikäli kaupunki näin tekee, kaupungin tulisi kuitenkin samalla hyväksyä myös yhteistyösopimus väliaikaisen välityspalvelusopimuksen voimassaolon ajaksi. Ehdotus kaupunginhallitukselle perustuu tähän vaihtoehtoon.

Yhteenvedona tilanteesta voidaan todeta seuraavaa:

- Kyse on palvelusta, jota lain mukaan on kilpailutettava hankintalain mukaisesti (1.7.2018 alkaen). Nykytilanteen jatkaminen ei ole lain mukainen vaihtoehto.
- Kyse on palvelusta, joka korvaa julkista joukkoliikennettä, mikä on huomioitu tehdyssä kilpailutuksessa (esim. odotusaika).
- Nyt hyväksyttäväksi esitettävällä yhteistyösopimuksella ei linjata osallistumista yhteishankintaan eikä kuljetuspalvelun järjestämisen yksityiskohtia, koska nämä päätökset on tehty jo aiemmin.
- Yhteistyösopimuksen hyväksymättä jättäminen ei sellaisenaan vaikuta ulkopuolisiin valittuihin toimittajiin, joiden kanssa on jo solmittu sitovat sopimukset.

- Irtautuminen sopimuskokonaisuudesta (yhteistyösopimus, välityspalvelusopimus, kuljettajasopimukset) tarkoittaa 672 tai 673 sopimuksen irtisanomista/purkamista, riippuen siitä onko kaupungin kohdalla voimassa väliaikainen välityssopimus vai ei.
- Palvelun järjestämiseen itse liittyy niin paljon haasteita ja kustannuksia, ettei sitä edelleenkään esitetä vaihtoehtona jo olemassa olevalle yhteistyölle. Mitään takeita oman kilpailutuksen tuottamasta paremmasta lopputuloksesta ei katsota olevan.

Kaupunginjohtaja Christoffer Masar:

Kaupunginhallitus päättää, että Kauniainen liittyy välityspalveluoperaattorin kanssa tehtävään uuteen väliaikaiseen sopimukseen. Samalla kaupunki hyväksyy liitteenä olevan yhteistyösopimuksen liitteiden mukaisesti ehdollisena, sillä edellytyksellä, että kaupungille annetaan oikeus irtisanoa yhteistyösopimus, mikäli kaupunki myöhemmin päättää olla liittymättä uuteen kilpailutukseen. Kaupunginhallitus oikeuttaa sosiaalipalvelupäällikön allekirjoittamaan sopimuksen sekä tekemään siihen tarvittaessa teknisuontoisia ja sisällöllisesti vähäisiä muutoksia, mukaan lukien edellä mainitun irtisanomista koskevan muutoksen.

Muilta osin kaupunginhallitus päättää muuttuneen tilanteen takia palauttaa asian sosiaali- ja terveystoimikunnalle, jonka tulee myöhemmin tehdä päätös siitä, liittyykö kaupunki uuteen kilpailutukseen tai ei.

Lopuksi kaupunginhallitus päättää pysyttää valiokunnan päätöksen seurannasta, toiminnan eteenpäin viemisestä, säännönmukaisesta raportoinnista ja asiakastyytyvyyden mittaamisesta. Valiokunnalle tulee raportoida ensimmäisen kerran kaksi kuukautta toiminnan käynnistyttyä.

.....

Esittelijä muutti päätösesitystään siten, että ensimmäinen lause kuuluu: *"Kaupunginhallitus päättää, että Kauniainen liittyy välityspalveluoperaattorin kanssa tehtävään uuteen väliaikaiseen sopimukseen edellyttäen, että kaupungilla on mahdollisuus irtisanoa tämä sopimus sopimuksen voimassaoloaikana."*

Jäsen Lauri Ant-Wuorinen esitti jäsen Juha Pesosen kannattamana, että kaupunginhallitus päättäisi seuraavasti:

- että Kauniaisten kaupunki ei hyväksy yhteistyösopimusta kuljetuspalveluiden organisoimisesta Espoon kaupungin ja muiden Länsi-Uudenmaan kuntien välillä eikä liity siihen,
- että Kauniaisten kaupunki ei liity välityspalvelua koskevaan kohta solmittavaan väliaikaiseen sopimukseen eikä Espoon tekemään tulevaan kilpailutukseen
- irtisanoa voimassa olevat sopimukset päättymään sopimuksissa olevien irtisanomisaikojen mukaisesti
- velvoittaa viranhaltijat aloittamaan oman kuljetus- ja välityspalvelun kilpailutuksen valmistelua tarvittaessa yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esittelijä ilmoitti jättävänsä päätökseen eriävän mielipiteensä.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti

- että Kauniaisten kaupunki ei hyväksy yhteistyösopimusta kuljetuspalveluiden organisoimisesta Espoon kaupungin ja muiden Länsi-Uudenmaan kuntien välillä eikä liity siihen,
- että Kauniaisten kaupunki ei liity välityspalvelua koskevaan kohta solmittavaan väliaikaiseen sopimukseen eikä Espoon tekemään tulevaan kilpailutukseen
- irtisanoa voimassa olevat sopimukset päättymään sopimuksissa olevien irtisanomisaikojen mukaisesti
- velvoittaa viranhaltijat aloittamaan oman kuljetus- ja välityspalvelun kilpailutuksen valmistelua tarvittaessa yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Esittelijä ilmoitti päätökseen eriävän mielipiteensä.

Liitteet:

Sopimus liitteineen

Oheismateriaali:

Yhteenvedo kuljetuspalvelukokonaisuudesta (Extranet)
Kulkukeskuksen esittely
Kooste vastauksista toiminnasta esitettyihin väitteisiin (Extranet)
Aikajana kuljetuspalvelukäsittelyistä
Selvitys sopimuksellisesta tilanteesta, mahdollisuuksista irtautua sopimuksesta, sekä palvelun järjestämisen vaihtoehtoista (Extranet)

Jakelu:

Espoon kaupunki